

OBSAH

Úvod	7
1 ČTENÍ A PSANÍ DĚTÍ SE ZRAKOVÝM HANDICAPEM	9
1.1 Vývoj písma pro nevidomé	9
1.2 Čtení a psaní Braillova písma	13
1.3 Parametry bodového písma	14
1.4 Hmatové vnímání	14
1.4.1 <i>Výcvik hmatového vnímání</i>	15
1.4.2 <i>Hmatový výcvik ruky</i>	16
1.4.3 <i>Poruchy hmatového vnímání</i>	17
1.5 Výsledky šetření	18
1.5.1 <i>Korelační závislost mezi čtenářskými dovednostmi a hodnocením v jazyce českém</i>	25
1.5.2 <i>Lateralita</i>	25
1.6 Shrnutí	26
2 KOŽNÍ CITLIVOST JAKO PODMÍNK A ČTENÍ NEVIDOMÝCH	27
2.1 Kožní smysly	27
2.2 Senzorické procesy	28
2.3 Výsledky šetření	28
2.3.1 <i>Kožní citlivost nevidomých a těžce slabozrakých dětí</i>	29
2.3.2 <i>Kožní citlivost dětí zrakově postižených a dětí vidících</i>	29
2.3.3 <i>Kožní citlivost dětí donošených a nedonošených</i>	30
2.3.4 <i>Kožní citlivost u dětí s více vadami</i>	31
2.3.5 <i>Poruchy kožní citlivosti</i>	31
2.4 Ověření Weber-Fechnerova zákona	36
2.5 Shrnutí	40
3 ŠKOLNÍ ÚSPĚŠNOST DĚTÍ SE ZRAKOVÝM HANDICAPEM	41
3.1 Výsledky šetření	41
3.1.1 <i>Výsledky školního prospěchu u donošených a nedonošených zrakově postižených dětí</i>	41
3.1.2 <i>Výsledky školního prospěchu s ohledem na pohlaví žáků</i>	42
3.1.3 <i>Výsledky školního prospěchu u dětí s normálním intelektem s ohledem na stupeň zrakového postižení</i>	43
3.1.4 <i>Výsledky školního prospěchu u nevidomých a slabozrakých dětí s mentálním postižením</i>	43
3.2 Zrakově postižené dítě ze socio-kulturně znevýhodněného prostředí	46
3.3 Shrnutí	47
4 FAKTORY OVLIVŇUJÍCÍ ŠKOLNÍ ÚSPĚŠNOST	49
4.1 Specifické poruchy učení a chování	49
4.1.1 <i>Definice specifických poruch učení a chování</i>	49
4.1.2 <i>Zkušenosti ze zahraničí</i>	51
4.1.3 <i>Současný výskyt SPU mezi zrakově postiženými</i>	51

4.1.4	<i>Možnosti reedukace specifických poruch učení</i>	52
4.1.5	<i>Shrnutí</i>	53
4.2	Lehké mozkové dysfunkce	54
4.2.1	<i>Výskyt lehkých mozkových dysfunkcí u nevidomých a slabozrakých</i>	56
4.2.2	<i>Kazuistiky zrakově handicapovaných žáků s LMD</i>	56
4.2.3	<i>Shrnutí</i>	59
4.3	Biologické předpoklady úspěšného vzdělávání	59
4.3.1	<i>Nedonošenost jako rizikový faktor ve školní práci zrakově postižených dětí</i>	59
4.3.1.1	<i>Analýza porodní hmotnosti</i>	60
4.3.2	<i>Průběh těhotenství matek zrakově handicapovaných dětí</i>	63
4.3.3	<i>Poloha plodu při porodu a průběh porodu</i>	65
4.3.4	<i>Věk matky v době porodu zrakově postiženého dítěte</i>	66
4.3.5	<i>Pořadí narození zrakově postiženého dítěte</i>	67
4.3.6	<i>Shrnutí</i>	69
4.4	Specifika edukace zrakově postiženého dítěte s více vadami	69
4.4.1	<i>Problematika multihandicapu z hlediska zrakově postižených</i>	70
4.4.2	<i>Výsledky šetření</i>	71
4.4.2.1	<i>Mentální postižení</i>	71
4.4.2.2	<i>Dětská mozková obrna a epilepsie</i>	72
4.4.2.3	<i>Tělesná postižení</i>	74
4.4.2.4	<i>Symptomatické poruchy řeči</i>	75
4.4.2.5	<i>Poruchy sluchu</i>	76
4.4.2.6	<i>Alergická a další postižení</i>	77
4.4.3	<i>Shrnutí</i>	78
	Závěr	79
	Seznam použité literatury	81
	Summary	87
	Přílohy	89